

Dr. Ir. H. N. Kluijver (1902-1977)

Kort voor zijn 75ste verjaardag is op 7 augustus j.l. te Arnhem overleden dr. ir. Huybert Nicolaas Kluijver ('niet met y, maar met een ij zonder puntjes!'), oud directeur van het Instituut voor Ecologisch Onderzoek (der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen), erelid van de Nederlandse Ornithologische Unie, ijverig en overtuigd vogel- en natuurbeschermer en (dit terloops) degenen die bij besprekingen die ertoe leidden dat het tijdschrift 'Wiek en Sneb' werd omgezet in 'Het Vogeljaar', voorstelde het deze naam te geven, ter ere van de nagedachtenis van dr. Jac. P. Thijssse, die onder deze titel een der fijnste vogelboeken schreef, in onze taal verschenen.

Kluijver genoot in Nederland, zelfs onder vogelaars, misschien niet de bekendheid, waarop zijn grote verdiensten voor het ecologisch onderzoek hem het recht gaven. Vooral wellicht, doordat hij niet zo veel heeft gepubliceerd en beslist geen vlot schrijver was, al verscheen er bijvoorbeeld in 'In het voetspoor van Thijssse' van zijn hand een boeiend verhaal over Grote Karekieten. In gesprekken hierover gaf hij toe, dat hij inderdaad de tijd die bijvoorbeeld een dr. David Lack besteedde aan het tot acht maal (!) herschrijven van een artikel of een boek, liever besteedde aan uitbreiding en verdieping van eigen onderzoek. Dit onderzoek had, vooral de laatste tientallen jaren, maar eigenlijk wel bijna een halve eeuw lang, vooral betrekking op de Koolmees. Overigens een uitvloeisel van zijn eerste ambtelijke functie: ornitholoog bij (later adjunct-directeur van) de Plantenziektenkundige Dienst. Daar was hij de opvolger van Wolda, die al veel nestkastonder-

zoek had verricht. Hierbij stond aanvaardbaar vooral de gedachte voorop, dat in nestkasten broedende vogels zouden kunnen meehelpen aan de bestrijding van voor land- en tuinbouw schadelijk gedierte (Luuk Tinbergen, die geruime tijd nauw met Kluijver samenwerkte, zou later aantonen dat dit maar betrekkelijk waar is).

In dat zelfde verband verrichtte Kluijver ook uitgebreid onderzoek aan de Spreeuw, dat ten slotte de stof leverde voor zijn promotie in de landbouwkunde. Want Kluijver legde er graag zelf de nadruk op, dat hij eigenlijk geen bioloog was, maar landbouwkundige. Hij studeerde in Wageningen (tropische landbouw) en slechts de financiële wereldcrisis van 1929 verhinderde, dat hij naar het toenmalige Nederlandsch Indië vertrok om zich aan de teelt van suikerriet te gaan wijden. Stellig jammer voor de suikerrietcultuur, maar het behield Kluijver voor Nederland en de Nederlandse ornithologie, waar we dankbaar voor zijn.

Overigens hadden juist de vogels al zijn aandacht toen hij nog heel jong was. Hij vertelde mij eens dat hij als elfjarige zijn eerste notities maakte in een natuurdagboek, ik meen over Torenvalkjes bij Westzaan, waar hij van uit zijn geboortestad Zaandam heengefietst was.

Kluijver was vooral een verzamelaar van (veel) feitenmateriaal. Daarbij gebruikte hij vaak zeer verrassende methoden. Zoals bij zijn 'homing'-proeven met Spreeuwen, wier kooien hij tijdens het vervoer op draaiende schijven plaatste. Ook experimenteerde hij al ver vóór de Tweede Wereldoorlog met acoustische verdrijving van Spreeuwen uit kerseboomgaarden. Dat dit onderzoek toen vastliep was stellig een gevolg van de toen nog tekort schietende geluidstechniek!

Zowel het wetenschappelijke werk van Kluijver als zijn dagelijks leven werden gekenmerkt door een grote integriteit, waarvoor ik eigenlijk liever het goed-Nederlandse woord onkreukbaarheid gebruik. Deze ging bij hem gepaard met een hartelijke menselijkheid, al kon hij streng lijken, als hij aan anderen de hoge eisen stelde, die hij zichzelf placht op te leggen.

Wie het voorrecht hadden met hem samen te werken, zullen zich vooral deze eigenschappen herinneren. En ook zijn sterke banden met zijn gezin, dat uit de herinnering hieraan troost moge putten. Het was goed, hem gekend te hebben!

• Ko Zweeres, Kastanjelaan 61, Zwanenburg N.H.